

Beograd Moze Bolje

Author: [Milenko Vasovic](#)

Nova runda redovnih anti-rezimskih protesta diljem nacije je u utorak zapocela sa kisom i malim razocarenjem: vodje opozicije ocekuju od ljudi u Beogradu da sljedeci put budu ubjedljiviji, iako u unutrasnjojsti jacaju protesti.

Beograd moze i bolje. Tako je i Mladjan Dinkic ocijenio u utorak, prvi dan demonstracija protiv rezima Slobodana Milosevica. I pored pljuska koji je koincidirao s pocetkom mitinga, na licu mjesta okupilo se oko 20,000 Beogradjana.

Dvije opozicione stranke, Savez za promjene (SZP) i Savez demokratskih partija (SDP) su organizovale proteste 21-og septembra, u devetnaest gradova sirom Srbije. Receno je da ce nastaviti sve dok im se ne ispune tri zahtjeva: ostavka jugoslovenskog predsjednika Slobodana Milosevica; osnivanje tranzicione vlade na celu sa bivsim guvernerom Narodne banke Dragoslavom Avramovicem; sazivanje slobodnih, demokratskih izbora.

Burno docekan od strane Beogradjana, kandidat SZP-a za predsjedavajuceg buduce tranzicione vlade, Avramovic je zatražio vladinu ostavku. Avramovic je istakao da Srbiji prijete uzasavajuca inflacija i "smrzavanje" ove zime. On predlaze uspostavljanje tima specijalista koji bi radili na ekonomskom programu, dok bi Demokratski Centar, zajedno sa drugim opzicionim strankama, radio na politickom programu predvidjene tranzicione vlade.

Avramovic je zatražio podršku naroda kao i jedinstvo opozicionih stranaka jer je to, rekao je, jedini put za stvaranje tranzicione vlade koja bi izvela zemlju iz krize.

"Ovo je sada rat zivaca" - izjavio je Zoran Djinjic, vodja Demokratske Stranke. "Milosevic sada ceka da vidi dokle cemo izdrzati. Moramo se upitati da li je jaci narod ili Milosevic, tj. Srbija ili Milosevic?" U medjuvremenu su se culi poklici demonstratora "idemo na Dedinje" - deo Beograda gdje zivi Milosevic.

Drugi govornici su se prisjecali hiljada poginulih i ranjenih ljudi u ratovima koje je vodio i izgubio Milosevic, ukazivali na odlazak u inostranstvo hiljada najboljih mozgova zemlje, kao i na dolazak stotina hiljada izbjeglica koje se se sjatile u Srbiju. Takodjer je pomenuta opasnost od odlaska Crne Gore iz onog sto je ostalo od jugoslovenske federacije. Pokrajina Kosovo ce, receno je, takodje otici svojim putem ako se rezim ne promijeni.

Mnogi govornici su izjavili da je protest "posljednja sansa" za Srbiju. Ako ovaj protest propadne, opstanak Srbije kao drzave bice tezak, a proces demokratizacije i clanstva u Evropskoj Uniji gotovo nemoguc.

Sljedbenici Vuka Draskovica i njegovog Srpskog pokreta obnove (SPO) su prisustvovali ovom beogradskom mitingu, ali sam Draskovic je izostao. Istog dana kada su zapocele demonstracije, predstavnik SPO je pozvao opoziciju da podrzi njegove zahtjeve za izborne preduslove, reforme i slobodu stampe, i da se krene sa protestima samo u slucaju da ti zahtjevi budu odbijeni.

U Beogradu se mogu cuti tvrdnje kako Zapad ubjedjuje Draskovica da sudjeluje u protestima SZP. Draskovic u Beogradu drzi lokalnu vlast zahvaljujuci precutnoj koalicioni sa Milosevicevim socijalistima. Svojim ponasanjem on samo pomaze srpskom rezimu da se odrzi na vlasti.

Znacajnija protestna okupljanja zapazena su i izvan glavnog grada, u Nisu i Novom Sadu. Prijetnja da ce se

okupirati Vojvodjanski pokrajinski parlament u Novom Sadu nije bila ostvarena. Ipak, predsjednik Lige Socijal-Demokrata Vojvodine (LSV), Nenad Canak, najavio je osnivanje Velike narodne skupštine Vojvodine, koja bi okupila predstavnike opozicije sa republickog, federalog i pokrajinskog nivoa.

Obracajuci se skupini od preko 10.000 demonstratora, Canak je objavio "kraj finansijskog saveza s Beogradom". Takodje je dodao da ce pokrajinska vlast u Vojvodini zatraziti ostavku svih direktora i glavnih urednika u medijima koje kontrolise vlada.

Poucene ranijim iskustvom, vlasti nisu poslale policiju na demonstrante. Ali je zato u Smederevu, gradu na Dunavu nekih cetrdesetak kilometara daleko od Beograda, policija pritvorila tri organizatora koji nisu prijavili odrzavanje mitinga. U Vrnjackoj Banji policija je odbila zahtjev za odrzavanje mitinga i pritvorila predjednika odbora Demokratske Stranke (DS). Policijske vlasti su takodje odbile zahtjev za odrzavanje mitinga u Boru.

Iako nisu bili vidjeni za vrijeme protesta na licu mjesta, autobusi puni milionera su bili zapazeni u centru Beograda. U mnogim gradovima, kao i u Beogradu, protesti su okoncani hodom kroz grad, slicno kao za vrijeme zimskih protesta 1996/7, kada je rezim pod pritiskom javnosti priznao malverzacije u lokalnim izborima. U nekoliko gradova inscenirana su sudjenja srpskom rukovodstvu.

Optuznice su bile podignute protiv Slobodana Milosevica, zatim protiv srpskog premijera Mirka Marjanovica i podpredsjednika Vojislava Seselja; oni su optuzeni za "aktivnost na stetu vlastitog naroda". Protesti ce se nastaviti tokom narednih dana, kao i "sudjenja".

I pored toga sto je Udruzenje slobodnih i nezavisnih sindikata najavilo generalni strajk, radnici nisu sudjelovali u protestu na organizovan nacin. Strajk je propao zbog nedostatka podrške drugih sindikata. Isto tako, buduci da je veliki broj radnika srpskog propalog drustvenog privrednog sektora na neplacenom ili placenom prisilnom odmoru, tesko je organizovati strajk bilo kakve vrste.

Prilicno slab odziv demonstracijama nije iznenadjujuci, cak i za srpske standarde. Vecina obicnih ljudi bi srdacno docekala promjenu rezima, ali se jos uvijek uzdrzava od djelovanja. Gradjani se cesto obracaju vodjama stranaka i saveza rijecima: "Ja sam s vama, ali sumnjam da ista mozete uciniti". Djindjic je uputio molbu svima da prisustvuju i da povedu svoje prijatelje i poznanike, buduci da su promjene ono sto je Srbiji najprece.

Srbija trenutno zauzima najnizu poziciju na evropskoj ljestvici zarada. Godine 1990., kada je Milosevic postao predsjednik Srbije, prosjecna plata je iznosila otprilike 577 DM, 148,000 automobila je bilo proizvedeno, i 331 kilometar puteva je bio sagradjen.

Tokom duze vremena, Jugoslavija je prozivljavala najvecu inflaciju na svijetu, rekordnih 313,563% u 1993. godini. Prosjecna plata se sada spustila na ispod 90DM, asfalta nema cak i da se pokriju rupe na putevima, dok su trake za proizvodnju automobila unistene. U medjuvremenu, mortalitet i kriminal su porasli, a broj milionera se utrostrucio. Sada ih je otprilike 150,000.

Milenko Vasovic je redovni IWPR-ov dopisnik iz Beograda.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/beograd-moze-bolje>